

KOLLÉGIUM

Szakmai - módszertani, információs folyóirat

A tartalomból:

A tanulás megszerethető 4. old.

Ismét az alapprogramról 7. old.

Kollégiumpedagógiai továbbképzés 8. old.

XIV. évfolyam

2004.

9.szám

Középfokú Kollégium, Komárom

Pál József: Huszonhat hónap

A népi kollégiumok, jelesül a Győrffy István Népi Kollégium életét, tevékenységét közlő, belülről érintő könyv jelent meg a NAP Alapítvány kiadásában „Huszonhat hónap” címen Pál József, az „örökifjú” kollégista toliból. Huszonhat hónap, de milyen huszonhat hónapról ír a szerző, amelyben sokszor huszonhat évnyi dologról esik szó. A magyar történelem egyik legviharosabb, eseményekkel, tragédiákkal és felemelő, várakozás teli történésekkel gazdag időszak ez 1943 októberétől 1945 végéig.

Pál József huszonhat hónapja személyes és a nemzet történelemkönyvének is gazdag tárháza az 1943. október 5-i leszerelését követő időszakra, a vele és körülötte történetekre emlékezik egykori feljegyzései és féltve őrzött

*Kollégiumi estjeink előadói
(Jakab Zsiga rajzai)*

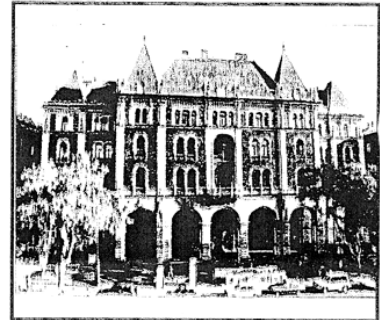
személyes dokumentumai alapján. Az elmúlt évtizedekben sokat olvashattunk, láthattunk, hallhattunk a különböző információs eszközökön keresztül a háborúról és az utána következő időszakról.

Pál József munkájának az a különlegessége, hogy teljes mértékben személyes élményekre, tapasztalatokra támaszkodik, de mindezt hiteles és hozzá közvetlenül kapcsolódó korabeli dokumentumokra, hiteles forrásokra alapozva írja meg és közli a dokumentumokat is.

Személyes élményként számol be a Győrffy Kollégium életéről, vitáiról, a népi kollégiumi nevelési rendszer „kiizzadásának” folyamatáról, a kollégiumi demokrácia és önkormányzás kiharcolásáról, a háború alatti fegyveres ellenállásról, a földosztás előkészítéséről és megvalósításáról. A debreceni új kormány munkáját közlő láthatta, a megyékbe szétküldött földosztó biztosok Győrffy-kollégista barátai, társai voltak és maga is Szabolcsban a „front” első vonalában harcolt egy szebb, igazságosabb, boldogabb magyar élet megteremtéséért. Előbb a földosztás, majd az első szövetkezetek megszervezésében szerzett soha el nem felejthető érdemeket, ezekről ad számot a könyvben.

A könyv néhány fejezete címének idézésével jelzem a gazdag, sokszínű tartalmat: a Győrffy Kollégium 1943

Pál József Huszonöt hónap

NAP
NAP Alapítvány
2004

őszén; Rendezem leánykapcsolataimat; Radikalizálódnak politikai nézeteink; A német megszállás első hetei; Az egyetemisták munkatáborára Gyimes-középlokon; Illegalitásban; Bujdosásom Somogyban; Az ellenállás katonájaként; A felszabadulás első hetei; A földreform előkészületei Debrecenben; Földosztóként Szabolcs megyében; Kineveznek a Parasztpárt Szabolcs megyei titkárának; A Győrffy Kollégium kongresszusa 1945 tavaszán; 1945 mozgalmas nyara; Epilógus vagy életem új korszakának kezdete.

Kollégium

Készült:

az Oktatási Minisztérium támogatásával

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István *Főszerkesztő:* Benda János *Alapító főszerkesztő:* dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Kőrösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; *Előfizethető a kiadó címén:* 1417 BUDAPEST, Pf.: 11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.axelero.hu *Honlap:* www.kollegiumiszovetseg.axelero.hu *Példányszám:* 1500 *Ára:* 200 Ft

Zsindelyné Tüdös Klára
a Győrffy kollégium pártfogója

A közel három és fél száz oldalas könyv harmada 82 dokumentumot mutat be. A könyvből nagyon nehéz bármit is kiemelni, de mégis a legfontosabbnak tartom, hogy a közösségi gondolkodást, a közösség szolgálatát nem áldozatként, hanem természetes, magától értetődő gondolkodásnak, magatartásformának, minden helyzetben és változó körülmények között.

Pál József könyve szépen megírt, érdekes, élvezetes történelmi tabló, amely az egyén, a kis csoport és a nagy közösség életét, a történelmet egységben, a közvetlen átélésre támaszkodva mutatja be a kort és a kollégiumot. Ma már szinte alig hihető szegénységet, a nagy történelmi eseményeket, embereket, a mindennapi egyszerűségükben.

Pál József könyvének minden kollégium könyvtárban kiemelt, a „kötelező” olvasmányok között van a helye. Akit a népi kollégiumok múltja, a haza múlt századi élete érdekel és kezébe veszi a vaskos kötetet, biztosan nem kötelező olvasmányként, hanem érdeklődéssel, élvezettel olvassa. A könyv megismerése az idős tanárok számára történelmi emlékeket idéz, a fiatal tanárok és diákok pedig lényegében szórakozva juthatnak hasznos ismeretekhez, történelmi tapasztalatokhoz. Minden kollégistának ajánlom elolvasását, amely kellemes időtöltést nyújthat számukra.

Tatai Zoltán

Változott a házirend szabályozása

Milyen változások következnek a házirend tekintetében a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról szóló 30/2004. (X. 28.) OM rendelet hatálybalépéséből?

A 2004. november 5-én hatályba lépett 30/2004. (X. 28.) OM rendelet alapvetően három ponton érinti az intézményi házirendeket.

- Bővül a házirend szabályozási köre.
- Kiegészül a házirend nyilvánosságának szabályozása.
- Lehetővé válik a késéseknek mint mulasztásnak a szabályozása.

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet (a továbbiakban: rendelet) változása a házirendek kötelező felülvizsgálatát annyiban érintik, hogy a felülvizsgálatra a fenntartónak jóváhagyásra - változatlan határidő mellett - már a módosításnak megfelelő házirendet kell betérjeszteni.

Új, szabályozandó kérdések a házirendben

A változások következtében a házirendben kötelezően szabályozandó kérdések köre a következőkkel egészül ki:

- a gyermek, tanuló távolmaradásának, mulasztásának, késésének igazolására vonatkozó rendelkezések,
- a térítési díj, tandíj befizetésére, visszafizetésére vonatkozó rendelkezések, továbbá a közoktatási törvény 12. § (4) bekezdésében meghatározott, a tanuló által előállított termék, dolog, alkotás vagyoni jogára vonatkozó díjazás szabályai,
- a napközis, tanulószobai és az iskolaotthonos foglalkozásokra való felvétel iránti kérelmek, továbbá a kollégiumi, exter-nátusi elhelyezés iránti kérelem elbírálásának elvei,

- a szociális ösztöndíj, illetve a szociális támogatás megállapításának és felosztásának elvei, a nem alanyi jogon járó tankönyvtámogatás elve, az elosztás rendje,
- a tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái,
- a tanulók jutalmazásának elvei és formái,
- a fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei,
- a tanulók tantárgyválasztásával, annak módosításával kapcsolatos eljárási kérdések.

Házirend nyilvánossága

A házirend nyilvánosságára vonatkozó szabályozás - összhangban a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 40. § (12) bekezdésében leírtakkal - kiegészült azal, hogy a szülőknek, a tanulóknak házirend egy példányát szabályzat érdemi változása esetén át kell adni. ... *A házirend egy példányát a szülőknek, tanulóknak a gyermek, a tanuló óvodába, iskolába, kollégiumba történő beíratásakor, illetve annak érdemi változása esetén át kell adni. (rendelet 8. § (4) bekezdés)*

A rendelet korábban a tanuló távolmaradásának engedélyezési rendjét is a házirendben tartotta szabályozandónak, azonban a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról szóló 16/1998. (IV. 8.) MKM rendelet megváltoztatta ezt a szabályt, és a tanuló távolmaradásának szabályozását az intézményi szervezeti és működési szabályzat feladatává tette.

2004-ben a jogalkotó a kérdés szabályozását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról szóló 30/2004. (X. 28.) OM rendelet hatálybalépésével ismét a házirend részévé tette. A szabályozás új eleme a késések szabályozása.

A tanulás megszerethető

Reformtanév esélynövelő változásokkal

Az idei tanév a közoktatás tizenkét évre szóló reformjának valódi nyitányát jelenti, noha ehhez az előkészületek a közoktatási törvény tavaly nyári módosításával már 2003 szeptemberében megkezdődtek. A tényleges tartalmi változásokat elindító folyamatok azonban az idei szeptemberhez kapcsolódnak: az általános iskola első osztályában a kisdíákok - felmenő rendszerben - már a megújított Nemzeti alaptanterv szerint kezdték meg tanulmányaikat. Mostantól az első három évfolyamon (egyelőre még csak az elsőben) kizárólag szülői beleegyezéssel lehet évet ismételtetni a gyerekekkel. Ugyancsak az első három évfolyamon osztályzat nélkül, szövegesen kell értékelni a diákokat, bár ez még az idén szintén csak a legkisebbeket érinti. A középiskolák ettől az évtől nyelvi és informatikai előkészítő évfolyamot indíthattak. 2005-től életbe lép a két-szintű érettségi, amely egyben kiváltja a főiskolai, egyetemi felvételi vizsgát. Csupán néhány példa a most indult esélynövelő változások közül. Sipos János, az oktatási tárca közoktatási helyett államtitkára szerint ez az év áttörést hozhat a reform sikeréhez szükséges szemléletváltásban is. A minisztérium vezető szakemberét arról kérdeztük, a változások milyen eredménnyel kecsegtetnek, és milyen gondokat generálhatnak.

- A lexikális ismeretek és a készségfejlesztő oktatás új egyensúlyát teremti meg a Nat, amelynek bevezetésével az alapkészségek, illetve a kulcskompetenciák elsajátítása kerül az oktatás középpontjába - olvasható egyebek között a minisztérium tanévnnyitó tájékoztatójában a reform egyik kiemelten fontos dokumentumáról a megújított Nemzeti alaptantervről és hatásáról. Végül is, az említett egyensúlyra törekvés mindig is ott volt a korszerű pedagógia igényei között. Mégis, mitől kap most nagyobb hangsúlyt mindez?

- A beidegződött, régi iskolai gyakorlattól, a lexikális ismereteket mindenekelőtt favorizáló oktatástól - amelyből sokszor csak a lényeg, a gyerek maradt ki személyiségének kiaknázatlan lehetőségeivel, problémákat okozó egyediségével, meg nem értett vágyaival -, el kell mozdulnunk a képességfejlesztő oktatás-nevelés felé. Az egész magyar oktatási rendszerre jellemző, hogy a felsőbb iskolai szintek által meghatározott követelmények miatt a tanárok és diákok kényszerpályán mozognak, az állandó, nagyrészt lexikális ismereteken alapuló teljesítménykényszer miatt minden évfolyamon nagy a hajtás, a

stressz, ezért csak arra nem jut idő, ami a legfontosabb: az alapkészségek gyakorlására és személyiségfejlesztésre. Holott szinte naponta belebotlunk saját gyakorlatunk tarthatatlanságába. Az utóbbi évek tapasztalatai, diákjaink nemzetközi megmérettetése egyaránt azt jelzik, hogy mára megfordult az arány: a mindennapok igénye alapján a lexikális tudás fokozatosan háttérbe, a képességfejlesztés pedig egyre inkább előtérbe kerül. A fejlett világban a megszerzett tudás minél gyorsabb alkalmazására helyeződik a hangsúly.

A kiszámíthatóság és a fokozatosság jegyében a megújított Nemzeti alaptanterv bevezetése az első évfolyamon kezdődik, és felmenő rendszerben 12 éven át folytatódó fejlesztési feladatot jelent. Az oktatás tartalmi reformjának legfontosabb célja, hogy a gyerekek szilárd alapokat szerezzenek az egész életen át tartó tanuláshoz: megtanuljanak biztonságosan íni, olvasni, számolni. Ehhez persze, mindenekelőtt az iskolát kell vonzóvá tenni, a tanulást kell megszerettetni a gyerekekkel, akik az óvodai élmények után az iskolában gyakran kudarcok sorozatát élik át. Nem csoda, hogy sokuknak elmegy a kedve a tanulástól. Az alsó tagozaton évről-évre 4-5 ezer

kisgyerek kényszerül osztályismétlésre csupán azért, mert az iskola nem veszi tudomást személyiségük sajátosságairól, más-más fejlődési ütemükről. Jó lenne végre más szemlélettel közelíteni e témához. Jó lenne, ha a gyerekek büntető (buktató) iskola helyett segítő-támogató iskolába járnának, s nem kellene szegyenkeznük amiatt, hogy ezt vagy azt a tudnivalót később sajátítják el társaiknál. Szeptember 1-től az iskoláknak módjuk van arra, hogy az eddiginél nagyobb időkeretben külön foglalkozzanak a leszakadókkal, de a tehetséges gyerekekkel is. Valamennyi évfolyamon az egyéni foglalkozási időkeret 5%-ról minden évben 1%-kal növekszik, amíg el nem éri a 12%-ot. Ez azt jelenti, hogy évfolyamonként másfél-két plusz tanári órakerettel több áll majd rendelkezésre ahhoz, hogy a nehezen haladókkal vagy a kimagasló képességű tanulókkal egyéni foglalkozás keretében külön is foglalkozzanak a pedagógusok.

A tanulni nem szerető, bukdácsolva haladó gyerekek esélye az életben minimális, kudarcuk előre kódolt. Ennek elkerülése érdekében a módosított közoktatási törvény két évvel kitolta, meghosszabbította az alapozó szakaszt. Megengedhetetlen ugyanis, hogy az iskolában kisgyerekek tömegei már az induláskor hátrányba kerüljenek csupán azért, mert lassabb ütemben fejlődnek. Az iskola azért iskola, hogy ezt figyelembe véve segítse tanulásukat, erre építve fejlessze őket.

- Végül is a szöveges értékelés bevezetése, a bukás megszüntetése is ezt a célt szolgálja. A tanítók azonban tele vannak aggodalommal hogyan, milyen módon zajlik majd le a szöveges értékelés. Idősebb pedagógusok szerint ezt a minisztérium a 70-es években már előírta, de rövidesen megbukott, mert a tanítók hosszú távon nem tudták vállalni a túl sok adminisztrációval járó munkát. Azt javasolják, a tárca dolgoztasson ki egy olyan értékelő lapot, amelyen a különböző tantárgyakhoz kötötten több kifejezés is szerepel a teljesítés mértékével, milyenségével kapcsolatban. A tanító ezek közül kiválaszthatja és aláírja azokat, amelyek a kisdíákra leginkább jellemzőek. Sokan attól tartanak az adminisztráció ismét nagyobb hangsúlyt kaphat...

- Nem fog kísérteni a múlt, ez bizonyos. Nem fogja az adminisztráció a tanítókat agyon nyomni. Nyitott kapukat döngöttek a kollégák, hiszen akár a nyáron külön füzetben minden tanítónak kiküldött szöveges értékelési minták közül is választhatnak. Az árnyalt értékelésre, a gyermek és a szülő pontos tájékoztatására a hagyományos osztályzásnál sokkal alkalmasabb a szöveges értékelés, mert a gyermek személyisége felől közelíti meg a tanulást és a tudást. A tanítók munkáját azzal is könnyíteni kívánjuk, hogy ne keljen háromszor leírni ugyanazt (napló, törzslap, bizonyítvány), hanem egy szoftver segítségével beírhatják a számítógépbe a szöveges értékelést. Ha esetleg elrontanak valamit, akkor a megfelelő javítás után (az ilyen esetre előírt záradékok nélkül) tudják a helyes szöveget a megfelelő törzslapra, illetve bizonyítványlapra kinyomtatni. Egyelőre az elektronikus adminisztráció lehetőségét kívánjuk megteremteni, de arra is fel kell készülni, hogy ez néhány év múlva már kötelező lesz.

- *Már lerágott csontnak számít, annyit idézzük, hogy a magyarok tudnak a legkevésbé idegen nyelveket Európában. A Világ-Nyelv program ezen hogyan tud segíteni?*

- Szeptembertől csaknem 12 ezer diák részvételével 407 középiskola indít intenzív nyelvi előkészítő évfolyamot, ahol az órakeret legalább 40 százalékában (ez heti minimum 11 órát jelent!) idegen nyelvet tanulnak a diákok, 25 százalékában pedig informatikát, míg a maradék időkeretet képességfejlesztésre kell fordítani. A nyelvi előkészítő évfolyamra járó tanulók után az intézmények emelt szintű normatív támogatást kapnak (76 500 Ft/tanuló/év). Tavaly mintegy húsz ezer diák csaknem 190 millió forint értékben kapta vissza sikeres nyelvvizsgájának díját, a vizsztatérítés ősszel folytatódik. Mint ismeretes, a végzős középiskolások egy sikeres, államilag elismert középfokú C-típusú nyelvvizsga díját igényelhetik vissza. Most ősszel újabb pályázatot írunk ki, de fontos megjegyezni, hogy 2005 májusától kezdődően az idegen nyelvből tett emelt szintű érettségi legalább 50 százalékos teljesítésével automatikusan ingyenesen lehet majd nyelvvizsgához jutni, és ez lehetséges előre hozott érettségi keretében a vég-

zés előtti évfolyamokon is. Uniós tagország lévén a nyelvismeret szerepe immár nálunk is meghatározódott.

- *A most indult tanév végén kerül sor először a kétszintű érettségi vizsgára, amely mellett még a hagyományos érettségi is megmarad átmenetileg. Ez hogyan egyeztethető össze, főként a felvételi tükrében?*

- A 2005 májusában-júniusában érettségiző diákok közül azok, akik a 9. évfolyamot 2001 szeptemberében kezdték, már a rájuk nézve még kötelező kerettantervhez igazított új követelmények szerint vizsgáznak a négy kötelező (magyar nyelv és irodalom/nemzetiségi nyelv és irodalom, történelem, matematika és idegen nyelv) és a legalább egy kötelezően választható vizsgatárgyból, tantárgyanként a tanuló választása szerint közép vagy emelt szinten. Azok a diákok, akik 2005 májusában a 13. évfolyam végén érettségiznek (vagyis a 9. évfolyamot 2000 szeptemberében kezdték meg, még a régi rend és követelmények szerint készültek fel és aszerint vizsgáznak. Ez a vizsga minden tantárgyból középszintű, ugyanolyan osztályzatú, az adott sávon belül maximális százaléku érettséginek számít. Ezzel egyidőben megváltozik a felsőoktatás felvételi rendszere is, megszűnik a felvételi vizsga, helyét az új típusú matúra veszi át. A kétszintű érettségi megszünteti a középiskolákra nehezedő nyomást, amelyet a felsőoktatás diktálta követelményrendszer okozott. A régóta meghirdetett változás visszaadja az érettségi vizsga rangját, és megkíméli a diákokat a korábbi kettes vagy többszörös vizsga terheitől. A pedagógusok felkészítését szolgálja az a középiskolai tanáronkénti 10 000 Ft külön normatíva, amit a kétszintű érettségire felkészítő akkreditált továbbképzésekre biztosított számukra a költségvetés. Tavasszal már háromezer pedagógus vett részt ilyen képzéseken.

- *A pedagógusok egy része úgy érzi, nem kapott elegendő tájékoztatást az új vizsgáról, a követelményekről, még mindig sok a tisztázatlan kérdés. Sokan a Sulinova honlapján keresztül próbálnak meg információt szerezni. A Pedagógusok Szakszervezete felajánlotta, hogy összegyűjti a kérdéseket, és azokat eljuttatja az oktatási tárcához. Mennyi érettségi vizsgatárgy követelménye készült el máig? Mely tantár-*

gyakból köteles a középiskola felkészíteni a diákat az érettségire?

- Kettéválik a diák tantárgyválasztási szabadsága, és a középiskola felkészítési kötelezettsége. A kétszintű érettségire a felkészülés nem most kezdődött. A közoktatási törvény már 1996-ban előírta a kétszintű érettségit, 1997-ben megszületett a kormányrendelet, a 2004-re tervezett bevezetését pedig 2001-ben 2005-re halasztották.

Csaknem száz érettségi vizsgatárgy van, ebből eddig tíz esetében 2004 tavaszán már a továbbképzéseknek is elkészült az akkreditációja. Valamennyi tárgyból 2003 közepén megjelentek a részletes érettségi követelmények miniszteri rendelet formájában. A leggyakoribb érettségi tárgyakból a tavasz óta 200-300 oldalas útmutatók olvashatók a honlapon. A 2003. évi és a 2004. évi próbaérettségi feladatsorai a honlapról is elérhetők. 2004. májusban valamennyi 11. osztályos tanuló egy színes kis leporellót kapott az érettségi és a felvételi változásairól. Volt idő tehát kérdezni, tájékozódni, amire persze továbbra is szükség van.

- *A Magyarországi Szülők Országos Egyesülete a közelmúltban botrányosnak nevezte, hogy a tárca eltűri a felsőoktatási intézmények bevételekiesésük pótlására közép- és emelt szintű érettségire felkészítő, tandíjas tanfolyamokat szervezzenek*

- Az Oktatási Minisztérium nem ért egyet és nem támogatja a tandíjas előkészítő indítását, ezt közleményben is kiadtuk. De nincs lehetősége a felsőoktatási intézményeket vagy bárki más megakadályozni abban, hogy önköltséges, érettségire felkészítő tanfolyamokat hirdessenek meg. Végző soron a kereslet-kínálat szabja meg, szükség lesz-e rájuk. Véleményem szerint nem indokolt ilyen tanfolyamon részt venniük a diákoknak, hiszen a középiskolában elsajátított követelményekről kell számot adni az érettségien. Azok a „pénzes” előkészítők pedig, amelyek kifejezetten az adott intézmény felvételi vizsgájára készítették fel a tanulókat, különösen feleslegessé váltak, mivel a felvételi vizsga megszűnt.

- *Szeptember 1-vel indult a Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT), a tananyagot és műveltségi területeket feldolgozó elektronikus tananyag-adatbázis és*

tartalomkezelő eszköz, amelyet tanárok és diákok egyaránt használhatnak. De féltő, túl sokan vannak azok, akik nem tudják hogyan.

- A Nat alapján készült korábban kötelező kerettantervek követelményeinek megfelelően, műveltségi területekhez szabottan, egyelőre a 7-12. évfolyam több tantárgyához konkrét órárszleteket, módszertani segédleteket, tananyagokat és elemi tanulási egységeket kínál a tudásbázis pedagógusoknak, diákoknak. Az SDT olyan tananyag-adatbázis, amelyből tanár is, diák is szemezgethet, kiegészítheti, színesítheti a hagyományos tanítás-tanulás folyamatát, tetszőlegesen testre szabható és fejleszthető.

A digitális taneszközök használatához az egyik legfrissebb lehetőség a digitális zsúrkocsi, amelyet az előző tanév végén 1100 hazai és 60 határon túli magyar iskola is megkapott, hogy szeptembertől színesebbé tegyék a hagyományos tantárgyak oktatását. A digitális zsúrkocsi egy olyan komplex, könnyen mozgatható eszköz, amelyet kivetítővel, hordozható számítógéppel és hangosítással szereltek fel, nem kell ide-oda telepíteni, bárhova elgördíthető.

- Azért a legtöbb pedagógus még nem nagyon tud mit kezdeni a technika új vívmányaival, noha kétségtelen, egyre többen szeretnék megismerni kezelésiüket, hiszen számos tananyag-csemegehez például digitálisan gyorsan és könnyen hozzá lehet jutni.

- A Sulinet Expressz Program kidolgozói erre is gondoltak, hiszen annak részeként valósul meg az „IKT (infokommunikációs technológiák) alapú oktatás” nevet viselő pedagógustovábbképzés, melyet a Sulinova Kht. bonyolít le. E program keretében 10 ezer pedagógus 30-120 órás továbbképzésére lesz lehetőség, amit az Informatikai és Hírközlési Minisztérium, valamint az Oktatási Minisztérium együttesen 400 millió forinttal támogat. A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében pedig több milliárd Ft áll rendelkezésre tanártovábbképzésre. 2005 végéig valamennyi iskolát bekötik a Sulinetre. Az információhoz való hozzáférés ezzel minden település minden iskolájában lehetővé válik minden diák számára.

- Nem kell félni a változásoktól, a változásokhoz alkalmazkodni tudás az egyik legfontosabb képességünk, amit

mindenkiben lehet fejleszteni. Minél felkészültebb valaki erre, annál jobban fog boldogulni az életben.

Örömmel tapasztalom, hogy a pedagógusokban is nő az igény a digitális eszközök, illetve a révükön beszerezhető információs anyagok iránt. Járva az országot, egy-egy előadásom után rendre felajánlom a résztvevőknek, hogyha érdeklő őket ez vagy az a téma, e-mailen szívesen elküldöm nekik az előadás vázlatát, ha jelzik erre az igényüket. Egy-két éve még csak elvétve akadt erre jelentkező, ma viszont már egyszerűen 10-20 e-mail is befut ilyen kéréssel. Látom, tapasztalom, van fogadókészség az iskolákban a korszerűsítésre, a pedagógusok többsége szeretne megfelelni a kor kihívásainak. Tény, csak megfelelően felkészült tanárokkal tudjuk a reformot megvalósítani. Azt az oktatási reformot, amelynek sikerét az elkövetkező három évben 70 milliárd forint fejlesztési forrás is segíti a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében, az uniós támogató programokból.

Gyarmati Szabó Éva
(Forrás: Mentor - oktatási, egészség- és életmódmagazin)

Csökkenő tanulólétszám

A 2004/2005-ös tanévre tovább csökkent a diákok száma: a szeptember 1-jei tanévnyitó ünnepségek után 20 ezerrel kevesebben ültek be az általános iskolák padjaiba, mint tavaly. Az összlétszám az alapfokú oktatásban nem éri el a 900 ezret, ez 2006-ig 830 ezerre csökken, holott 1990-ben több mint egymillió diák járt általános iskolába.

A Pedagógusok Szakszervezete tanévnyitó sajtótájékoztatóján hangsúlyozta, hogy a demográfiai hullámvölgy a gyermeklétszám-alapú finanszírozás halmozódó gondjaival rányomja bélyegét az iskolahálózat átalakulására. A szakszervezet információi szerint az idén kevesebb iskolát zártak be, mint tavaly, ám nagyobb arányban voltak össze intézményeket és osztályokat.

Az érdekvédelmi szervezet vezetői szerint súlyos hiba az összevonásokat és iskolabezárásokat spontán folyamatra bízni, előzetekintő irány nélkül hagyni. Tervezés nélkül a szegényebb települések iskolái egyre inkább leromlanak, és csak a gazdagabb térségekben lesz lehetőség a fejlődésre. Ezért a PSZ a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségével együtt továbbra is szorgalmazza a közoktatás finanszírozásának átalakítását.

A diákok fele tanulna külföldön

A Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) és a Marketing Centrum áprilisban készült felmérése szerint - amelynek során 655 középiskola 34 ezer diákját kérdezték meg - minden második magyar középiskolás folytatna tanulmányokat az Európai Unió valamely tagországában. A felmérésből az is kiderült, hogy a lányok 11 százaléka pár hétre, 30 százaléka hónapokra, 14 százaléka pedig néhány évre menne tanulni külföldre. A fiúknál viszont csak 9 százalék töltene el heteket, 21 százalék hónapokat és 13 százalék éveket más uniós országokban. A fővárosi és a nagyvárosi diákok több mint a fele tanulna külföldön, a kisebb településeken élők között viszont már kevesebb ez az arány. A tanulók a vizsgálat szerint azt már kevésbé tudják, hogy mindezt hogyan valósítsák meg: több mint 50 százalékuk tájékozatlan az uniós továbbtanulási lehetőségekkel kapcsolatban, és csak 39 százalékuk hallott már néhány ösztöndíjról.

Ahhoz, hogy külföldön tanulhassanak nyelvismeret is kellene, ebben sem állunk jól. A megkérdezett 10-12. évfolyamosok mindössze 21 százalékának van egy nyelvből vizsgája. A legtöbben angolból és németből vizsgáztak. A szándék viszont megvan: ma már alig akad olyan továbbtanulni készülő középiskolás, aki ne tervezne a jövőben nyelvvizsgát. Az ezzel kapcsolatos válaszok összegzéséből kiderült, hogy 42 százalékuk egy nyelvből, 40 százalékuk kettőből, 13 százalékuk pedig három nyelvből tenne vizsgát. Az új kétszintű érettségi emelt szintű idegen nyelvi vizsgája már a közepes teljesítménynél is nyelvvizsga-bizonyítványt ér. Ezt a diákok háromnegyede tudja: minden negyedik diák tervezi az emelt szintű megmérettetést.

Hogy boldogul a szakma az „Alapprogrammal”?

2004. szeptemberben már az átfogalmazott pedagógiai program szerint kezdte minden (?) középiskolai kollégium a tanévet. Legdöntőbb változást az hozta, hogy a csoportfoglalkozások eddigi „szabad” tartalmát most felváltotta egy részben kötött, tematizált tartalmi rendszer.

Mit is jelent ez a gyakorlatban? A tantestületeknek dönteni kellett: minden csoportvezető tanár a saját csoportjában korosztályok szerint és témánként tart csoportfoglalkozásokat, vagy a csoportfoglalkozások egy részére (évi 22 óra) külön csoportokat szerveznek évfolyamonként, és itt a más-más tartalmú foglalkozásokat más-más tanár tartja? Ezen utóbbi megoldás tűnik kivitelezhetőbbnek, szakszerűbbnek, de így is komoly tervezési, szervezési és ellenőrzési munkát igényel a jogszabály végrehajtása.

1. Tervezés

A rendelet alapján a pedagógiai programban meg kellett tervezni, hogy az egyes évfolyamokon az egyes témákból hány órát tartunk évente. Rögzíteni kellett ezen foglalkozások tartalmi vázlatát, mely alapján a pedagógus elkészíthette a csoportfoglalkozások tanmenetét. Természetesen úgy, hogy megfogalmazta a foglalkozássorozat céljait, az egyes alkalmak tartalmát, módszerét, helyszínét. Szerencsére a foglalkozások összevonhatósága, csoportosítása jogilag is lehetséges, ezért nemcsak a frontális tantermi foglalkozásokra nyílik lehetőség, hanem a tanár kreativitásától, az adott kollégium lehetőségeitől és a gyerekek szándékaitól függően mozgalmassá, módszereiben összetett foglalkozások tervezésére is van mód.

2. Szervezés

A legtöbb kollégium az elmúlt

években heterogén csoportokat alakított ki, így a jogszabály szerint az évfolyamonként megtartandó csoportfoglalkozásokhoz a vegyes csoportokból a foglalkozások idejére ki kell emelni a tanulókat, és korosztályok szerint egységes, új csoportokat kell kialakítani. A heti egy alakomra történő ilyen csoportosítás az intézményvezetés feladata, de a tanárok szervező, koordináló munkája nélkül hiába kerülnek ki a faliújságra a névsorok, szóbeli tájékoztatás, meggyőzés nélkül a tanulók nem fognak megjelenni a foglalkozásokon. Nyilván a megfelelő helyszínekről, a szükséges eszközökről, kellékekről is gondoskodni kell, mely további komoly szervező munkát igényel, melybe már a tanulókat is célszerű bevonni.

3. Ellenőrzés

A csoportfoglalkozások megtartása kötelező, a tanulók részvétele szintén, tehát a folyamatot kontrolálni kell. A foglalkozásokon a tanárnak egyszerűsített naplót kell vezetnie, melyben az iskolában ismert „szakköri napló” mintájára az időpontot, a tanulói jelenlétet, illetve a foglalkozások tartalmát kell rögzíteni. A kollégiumi csoportvezető tanárnak másnap e naplók alapján szükséges ellenőriznie, hogy a saját csoportjából a tanulók részt vettek-e a számukra szervezett foglalkozásokon. Ha nem, akkor nevelői tevékenységük részeként ezt számon kell kérni tőlük, s igazolatlan mulasztás esetén szankcionálni kell – egyébként hamar komolytalanságot fognak jelezni a látogatottsági mutatók. Természetesen elegánsabb lenne most azt feltételezni, hogy a kollégiumokban olyan tartalmas, érdeklődésre számot tartó foglalkozásokat tudunk tartani, hogy a tanulók nem kényszernek érzik azokat, hanem örömmel mennek, sőt ha vége, már várják a következőt. Reméljük ilyen is előfordul, de ezt ál-

talában is hinni elég naiv gondolat lenne!

A tanuló oldaláról nézzük meg még egyszer, milyen kötelmei is vannak az új szabályozás szerint?

Kötelező részt vennie heti 12 óra felkészítő foglalkozáson (tanóra, szilencium, tantárgyi felzárkóztatás, tantárgyi szakkör...), de ezen órák alól részben vagy egészben a házirendben meghatározottak szerint (!) a csoportvezető tanára felmentést adhat.

Kötelező részt vennie továbbá heti 1 óra csoportfoglalkozáson, ez alól nem menthetjük föl semmilyen indokkal (az érettségizett tanulót sem!). Az évi 37 ilyen foglalkozásból 22-t az előzőekben részletezett szervezésben tölt el (homogén korcsoport, rendelet, illetve pedagógiai program szerint rögzített témák), 15-öt a saját kollégiumi csoportjában tölt el a csoportvezető tanár által aktuálisnak ítélt tartalmakkal (kollégiumi élet, tanulmányi munka...).

Kötelező részt vennie még heti 1 óra szabadidős foglalkozáson, melyet a tanuló választ a kollégiumi kínálatból. Tehát összes kötelezettsége heti 14 óra.

Természetesen minden tanuló heti időbeosztását a csoportvezető tanárnak el kell készítenie, hogy szervezni, segíteni, követni tudja a tanuló tevékenységét.

Ha naponta 15.00 órától 22.00 óráig tekintjük a tanuló kollégiumban töltött aktív idejét, akkor ez hétfőtől csütörtökig napi 7 óra, azaz összesen 28 óra. Ebből a fentiek miatt 14-et kötünk le, a maradék 14-ből legalább 4 vacsorázással, ugyancsak 4 tisztálkodással telik, így marad heti 6 óra „szabadidő”, amiben még jó pár napi rutinfeladatot is végrehajt (rendet rak, ágyaz...), így napi 1 óra jut pihenésre, kikapcsolódásra, újságolvasásra, TV nézésre, netán randira, vagy egy „édes kis semmittevésre”...

Nagy Kálmán
Székesfehérvár

Kollégiumpedagógiai továbbképzés

Tisztelt Kollégák!

Örömmel értesítjük a Kollégákat, hogy az oktatási miniszter által kiadott pedagógus továbbképzési jegyzékben három alapítási és indítási engedéllyel rendelkező képzés található (Oktatási Közlöny 35/II./2003. december 30.). Így a lehetővé vált, hogy a 277/1997 (XII. 22) számú OM rendeletben szabályozott továbbképzésben résztvevők felhasználják a normatív alapon járó továbbképzési támogatást. A programok teljesítésével külön-külön adjuk ki a tanúsítványt. A három programmal (összesen 30+30+60=120 óra) teljesíthető a kötelező hét évenkénti továbbképzés.

A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség dr. Benedek Istvánt kérte fel a kollégiumpedagógiához kapcsolódó továbbképzési kurzusok tematikájának kidolgozására, az akkreditációs és indítási folyamat lebonyolítására.

1. Kurzus

Kollégiumpedagógiai ismeretek

Alapítási engedély száma: OM 241/44/2003.

Indítási engedély száma: OM 243/103/2003.

Foglalkozási órák száma: **30 óra**

A továbbképzés díja: **38 000.- forint**

A továbbképzés ideje:

2005. január 13-14. ; 20-21

A foglalkozások 9.30-tól 15.30-ig tartanak.

Jelentkezési határidő: **2004. december 20.**

2. A TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMRA VONATKOZÓ ADATOK

2.1. A továbbképzési program megnevezése

Kollégiumpedagógiai ismeretek

2.2. A továbbképzés célja

A kollégiumi nevelőtanári munkát vállaló kezdő vagy kevés gyakorlattal rendelkező pedagógusoknak átfogó kollégiumpedagógiai ismereteket adni:

- a kollégiumi nevelés történetéről, hagyományairól,
- módszereiről, gyakorlatáról,
- az alkalmazott szakmai irányzatairól,
- az országos kollégiumi hálózatról.

2.3. A továbbképzés során elsajátítandó tartalmi követelmények

- Ismerjék meg a kollégiumi neveléstörténet főbb állomá-

sait, a jellemző egyházi és világi kollégiumi típusokat, különösen a diákönkormányzati hagyományokat.

- Azonosítsák be saját intézményük pedagógiai rendszerét, a mai kollégiumi felfogások alapján. Alkotó módon ismerjék a felzárkóztatás és tehetséggondozás kollégiumi módszereit, irányait, ismerjék a pedagógiai szituációelemzés kritériumait.
- Hasonlítsák össze intézményük alapidokumentumait (nevelési, pedagógiai program, házirend, diák-önkormányzati SZMSZ) más intézmények alapidokumentumaival.
- Tájékozódjanak a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség tevékenységéről, az országban folyó szakmai és szervezeti fejlesztésekről.

2.4. A továbbképzés részletes tematikája

1. Téma: A kollégiumi nevelés neveléstörténeti áttekintése

- Hálókamrák, burzák, kollégiumok
- A kolostoriskolák és internátusok
- A felekezeti és rendi intézmények, a híres kollégiumi városok, intézmények, reformkori törekvések
- A századforduló bentlakásos intézményei
- A népkollégiumok működése, szerepe
- A diák-önkormányzatiság fejlődéstörténete

2. Téma: A kollégium a közoktatás rendszerében

- A kollégiumi nevelés törvényi bázisa, kollégiumok a közoktatási törvényben
- A kollégium jellemző alapidokumentumai (nevelési, pedagógiai program, házirend, munkaterv, diák-önkormányzati SZMSZ),
- A kollégiumi nevelés funkciói, kollégiumi típusok, szakmai irányzatok
- A kollégium hagyományrendszere

3. Téma: Egyén, csoport, közösség

- A kollégium, mint szervezet
- A kollégiumi funkciók érvényesülése
- Felzárkóztatás, tehetséggondozás a kollégiumban

4. Téma: Személyiségfejlesztés a kollégiumban

- A kollégiumi tanár
- A bánásmód differenciáltsága
- Környezetkultúra a kollégiumban
- A kollégiumi tevékenységek rendszere, az irányított, a kötött és a kötetlen idő

5. Téma: A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség tevékenysége, a folyamatban lévő szakmai és szervezeti fejlesztések

2.5. Kötelező egyéni munka: Záródolgozat elkészítése az alábbi témák egyikéből:

- Intézményének pedagógiai rendszere, a lehetséges fejlesztési irányok bemutatása.
- Szituációelemzés egy felzárkóztatással, vagy tehetséggondozással kapcsolatos esetről.
- Egy kollégiumi alapidokumentum kritikai elemzése, javaslat a javításra.

2. Kurzus

1. A kollégiumpedagógiai módszertani kultúra fejlesztése

Alapítási engedély száma:

OM 241/43/2003.

Indítási engedély száma:

OM 243/102/2003.

Foglalkozási órák száma: **30 óra**

A továbbképzés díja: **38 000.- forint**

A továbbképzés ideje:

2005. február 17-18. ; 24-25.

A foglalkozások 9.30-tól 15.30-ig tartanak.

Jelentkezési határidő:

2005. január 15.

2. A TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMRA VONATKOZÓ ADATOK

2.1. A továbbképzési program megnevezése

Kollégiumpedagógiai módszertani kultúra fejlesztése

2.2. A továbbképzés célja

A kollégiumi, nevelőtanári gyakorlattal rendelkező pedagógusok módszertani ismereteinek fejlesztése:

- A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja Alapelveinek megismertetése, értelmezése, a megvalósításra való felkészítés.
- A kollégiumi funkciók tevékenységrendszerre alakítása.
- A kollégiumi nevelés-oktatás feladatainak alkotó értelmezése (tanulás, önképzés, rekreáció, kulturális, sport- és önkiszolgáló tevékenység).

2.3. A továbbképzés során elsajátítandó tartalmi követelmények

- Ismerjék meg a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja Alapelveit, hasonlítsák össze saját programjukkal, képesek legyenek terveket készíteni a szükséges változtatásokhoz.
- Alkotó módon értelmezzék a kollégiumi funkciók szerepét, összefüggéseit. Ismerjék meg a játékpedagógiai felfogásokat. Legyenek tájékozottak az Internet és a multimédia kollégiumi alkalmazásának lehetőségeiről.
- A kollégiumi tevékenységrendszer modelljeinek megismerése után képesek legyenek kritikai (összehasonlító) elemzést készíteni intézményük gyakorlati megoldásairól.
- Tájékozódjanak a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség tevékenységéről, az országban folyó szakmai és szervezeti fejlesztésekről.

2.4. A továbbképzés részletes tematikája

1. Téma: A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja.

- Alapelvek.
- Tevékenységek.
- Eszközök, személyi és tárgyi feltételek.
- Intézményi kompetenciák.

2. Téma: A kollégiumi funkciók tevékenységrendszerre alakítása

- Modellek megismerése, előny-hátrány-elemzés.
- Szociális, szocializációs, felzárkóztató, tehetséggondozó, pályorientációs funkciók.
- A szabadidő szervezése és a játékpedagógia elvei a kollégiumban.

3. Téma: A kollégiumi tevékenységek rendszere

- Modellfelfogások, eljárások.
- Tanulás, önképzés, rekreáció, önkiszolgáló és közéleti tevékenység a kollégiumban.
- A kollégiumi diákönkormányzat szerepe, mai tartalmak, működési elvek.

4. Téma: Az Internet, a multimédia, az informatika felhasználási lehetősége a kollégiumi nevelési-oktatási folyamatban

- Informatika a kollégiumban.
- WEB-lap készítése, multimédiás szakköri tevékenység.
- A kollégiumi programok multimédiás támogatása (kollégiumi híradó, házrádió), az intézménymenedzselés lehetőségei.
- A kollégiumi dokumentációk informatikai, szoftver háttere.

5. Téma: A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség tevékenysége, a folyamatban lévő szakmai és szervezeti fejlesztések

6. Téma: folyamatban lévő szakmai és szervezeti fejlesztések

2.5. Kötelező egyéni munka: Záródolgozat elkészítése az alábbi témák egyikéből:

- Intézményének foglalkozási tervei, a tanórán kívüli tevékenység bemutatása
- Szituációelemzés egy hagyományos kollégiumi programról (beszámoló, értékelés).
- Egy kollégiumi nevelőtanári óra tervezete (téma, cél, tartalom, módszer, eszköz).

3. Kurzus

1. Kompetenciaváltozások a kollégiumi nevelő-oktató munkában, intézményvezetésben

Alapítási engedély száma:

OM 241/45/2003.

Indítási engedély száma:

OM 243/104/2003.

Foglalkozási órák száma: **60 óra**

A továbbképzés díja: **72 000.- forint**

A továbbképzés ideje:

2005. március 31 - április 1.

április 7-8. ; április 14-15. ; április 21-22.

A foglalkozások 9.30-tól 15.30-ig tartanak.

Jelentkezési határidő:

2005. február 15.

2. A TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMRA VONATKOZÓ ADATOK

2.1. A továbbképzési program megnevezése

Kompetenciaváltozások a kollégiumi nevelő-oktató munkában, intézményvezetésben

2.2. A továbbképzés célja

A kollégiumi nevelő-oktató munkával kapcsolatos értékelési, mérési, minőségbiztosítási, minőségfejlesztési lehetőségek megismertetése, a kollégiumi vezetővé válás segítése:

- A minőségelvű gondolkodásra orientálás
- A mérési, értékelési technikák alkotó alkalmazása
- A korszerű vezetői program követelményei, vezetői pályázat készítése
- Kitekintés az országos kollégiumi hálózatra

2.3. A továbbképzés során elsajátítandó tartalmi követelmények

- Ismerjék meg a kollégiumban alkalmazható mérési, értékelési, minőségfejlesztési, minőségbiztosítási eljárásokat, tudják értelmezni a minőségfogalmakat, felfogásokat. Képesek legyenek tervezni hozzáadott érték mérésére alkalmas kritériumrendszert.
- Hasonlítsák össze intézményük értékelési eljárásait egy lehetséges sikerkritérium listával. Ismerjék meg a COMENIUS 2000. I. intézményi modell struktúráját. Készítsenek kulcsfolyamat elemzést.
- Értsék a vezetői funkciók összefüggéseit, prioritásait, ismerjék meg a korszerű vezetési felfogásokat, a megváltozott vezetői kompetenciákat.
- Tájékozódjanak a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség tevékenységéről, az országban folyó szakmai és szervezeti fejlesztésekről.

2.4. A továbbképzés részletes tematikája

1. Téma: Minőségfogalmak, minőség tartalmak, felfogások

- A kollégiumban alkalmazható mérési, értékelési, minőségfejlesztési, minőségbiztosítási eljárások
- A hozzáadott érték fogalma, mérése, a mérési kritériumrendszer
- Összehasonlító elemzés intézményük értékelési eljárásai és egy lehetséges sikerkritérium lista alapján
- A COMENIUS 2000. I. intézményi modell struktúrája
- A kulcsfolyamat-elemzés, fejlesztésekről

2. Téma: Kompetencia-változások az intézményvezetésben

- A vezetői funkciók összefüggései,
- A korszerű vezetési felfogások, a megváltozott vezetői kompetenciák
- Vezetésfejlesztés, szervezetfejlesztés, személyzetfejlesztés, minőségbiztosítás

3. Téma: A vezetői pályázat elkészítésének algoritmus

- A szerkezeti felépítés, formai követelmények
- A tartalmi kidolgozás
- A szakértői véleményezés
- A vezetői pályázat kiírása, eljárásjogi szabályok

4. Téma: A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség tevékenysége, a folyamatban lévő szakmai és szervezeti fejlesztések

2.5. Kötelező egyéni munka: Záródolgozat elkészítése az alábbi témák egyikéből:

- Intézménye mérési, értékelési, minőségbiztosítási elveinek bemutatása
- Vezetői program tervezése, kollégiumi vezetői pályázat elkészítése
- Pályázat készítése szakértői listára történő felvétel céljára.

A továbbképzések helyszíne:

**Ady Endre Közgazdasági Szakkollégium,
1022 Budapest, Bimbó út 51.**

Teendők:

Kérjük, hogy a képzésen való részvételi szándékukat, továbbá, hogy melyik kurzuson kíván részt venni a (06) 30 - 9376 - 042 telefonszámon, e-mailben a - zope@freemail.hu címen - jelezzék.

E tárgyban bármilyen kérdés, információkérés esetén szívesen állunk rendelkezésükre. Keresendő (kapcsolattartó) tanár: **Dr. Jarosievitz Beáta** Telefon: (06) 1-336-14-94 és **Dr. Benedek István** Telefon: (06) 1-336-14-95.

A programok tervezett részletes tematikáját www.ady-kozgzagd.sulinet.hu aktuális címszó alatt közöljük. Itt a jelentkezési lap is letölthető.

*Dr. Benedek István
igazgató*

JELENTKEZÉSI LAP

Kollégiumpedagógiai továbbképzési kurzusokra

A továbbképzés típusa: (*)

1. Kurzus

2. Kurzus

3. Kurzus

A jelentkező neve: .....

Lakcíme: .....

Munkahelyének neve és címe: .....

A képzés díját: (*)

1. 100%-ban az intézmény fizeti
2. .... %-át az intézmény, a fennmaradó rész befizetését vállalom
3. 100%-ban magam fizetem

A számlát a következő cím(ek)re kérem:

.....
.....

Tudomásul veszem, hogy a jelentkezés a választott kurzus megkezdése előtt egy hónappal mondható le, továbbá határidőn túl történő lemondás esetén a befizetett teljes képzési díjat nem igényelhetem vissza, az a Kollégiumi Szövetséget illeti.

....., 200... ..

.....
a jelentkező aláírása

Átutalási cím: **Kollégiumi Szövetség**
1068 Budapest, Városligeti fasor 10.
Számlaszám: 11707024 - 20349077

A jelentkezéseket visszaigazoljuk, és a részvételi díjról kiállított számlá(ka)t a megadott címre megküldjük. A jelentkezéseket a befizetések sorrendjében vesszük figyelembe!

A Jelentkezési Lapot az alábbi címre kérjük küldeni:

Postacím: **Középfokú Kollégium**
Pethes Zoltán ügyvivő
2922 Komárom, Laboráns u. 1.

(*) *Kérjük a megfelelő részt jelölje!*

A diákönkormányzat jogosítványai

A 2004-es évben a jogszabályok megváltozása miatt igen komolyan át kellett gondolnunk intézményeink működésének szabályait. Mivel a diákönkormányzatok is „beleszólhattak”, illetve kötelezően megszólítottak ezekben a szabályozási folyamatokban, gyakran merült fel kérdésként az ő szerepük: milyen jogkörei vannak a DÖK-nek az intézményben és hogyan lehet biztosítani ezen jogok érvényesülését.

A „leggyengébb” jog a **véleményezési és javaslattételi jog**. Az intézmény igazgatójának - aki a jogszerű működésért egyszemélyben felelős – gondoskodnia kell arról, hogy bizonyos kérdésekben lehetősége legyen a DÖK-nek véleményt formálni, javaslatot tenni. Azaz a folyamatokat, eljárásokat úgy kell szabályozni, hogy beépítjük a DÖK ezen jogosítványát is. Kötelező felajánlani a véleményadás lehetőségét, azaz kötelező fórumot teremteni ennek, illetve kötelező a DÖK-öt megfelelően informálni a véleménye kialakításához szükséges tényekről, ismeretekről. A folyamat dokumentálását is meg kell tenni, azaz a DÖK jogérvényesítésének az adott eljárásban írásban is meg kell jelennie. (Akár úgy is, hogy nem kíván véleményt mondani!) Melyek ezek a területek?

- A nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben (Ktv. 63. § (5))

Döntés előtti **véleményezési joga** van a DÖK-nek továbbá a következő témakörökben:

- Tanuló elleni fegyelmi eljárás
- Tankönyvvásárlás támogatása
- Intézmény megszüntetés, átszervezés, feladatváltozás (fenntartói **döntésnél**)
- Költségvetés
- Intézményvezető megbízása, a megbízás visszavonása
- Tanév helyi rendje
- Tanulók nagyobb közösségét érintő döntések meghozatala
- A tanulókról szóló értékelő, elemző beszámoló
- Tanulói pályázatok, versenyek megszervezése
- Iskolai sportkör működési rendje
- Napközi, externátusi, kollégiumi felvételi elvei
- Tanórán kívüli tevékenységek formái
- Könyvtár és sportlétesítmények rendjének kialakítása

Nagyon komoly és felelősségteljes a DÖK **egyetértési** jogosítványrendszere, mely értelemszerűen azt jelenti, hogy a feleknek közös álláspontot kell kialakítani az adott kérdéskörben. A jogalkotó nyilvánvaló szándéka az intézményi belső párbeszéd erősítése, a konszenzuskeresés gyakorlatának elsajátíttatása, a hatékonyabb végrehajtás ilyen módon (is) történő szorgalmazása. Témakörök:

- Az intézményi **SZMSZ**-ben az alábbiak:
  - Ünnepek rendje, hagyományok
  - DÖK és iskolavezetés kapcsolatrendszere
  - DÖK működési feltételeinek biztosítása
  - Mindennapos testedzés
  - Sportkör és iskolavezetés közötti kapcsolattartás
  - Szociális ösztöndíj és támogatás megállapításának, felosztásának elvei
  - Tanulói véleménynyilvánítás rendszere
  - A tanulók tájékoztatásának rendszere
  - A tanulók jutalmazásának elvei és formái
  - A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásuk rendje
  - Tanulói, kollégiumi jogviszonyhoz kapcsolható bármely kérdés
  - Az intézményi Házirend elfogadása, módosításakor
  - Bármely tanulói szociális juttatás elosztásának elvei
  - Ifjúságpolitikai célú pénzfelhasználás
  - Az első tanítási órának (8 óra előtt) legfeljebb 45 történő elkezdésének bevezetése

Saját hatáskörben az alábbiakról **dönthet a diákönkormányzat** – mindenkor a nevelőtestület véleményének kikérése után!!

- Saját működésének kérdései
- Diákönkormányzati tájékoztatói rendszer
- A diákönkormányzatot segítő nagykorú személy felkérése

Látható, hogy sok esetben kell megszólítani a diákönkormányzatot és jellemzően a Házirend, illetve az SZMSZ tartalmazza ezeket a területeket. Tehát most, e két dokumentum módosításakor fontos rendelkezniük e jogosítványok gyakorlásának rendjéről is.

Javasoljuk, hogy a fenti hatásköri leírást adjuk át az intézményi diákönkor-

mányzat vezetőjének, illetve az őket segítő pedagógusnak.

Az elmúlt hetek gyakori kérdési között szerepelt a következő mondat: „és a tanárnak van-e még valamilyen joga az iskolában, kollégiumban?, vagy lassan engedélyt kell kérni ahhoz is, hogy belépjünk a diákok tantermébe, szobájába ...?”

Hát akkor nézzük a pedagógusok jogosítványait:

Dönt:

- Tanítási, nevelési módszerek megválasztása a PP alapján
- Tankönyvek, segédletek, taneszközök megválasztása a PP alapján – megkérve a szakmai munkaközösség véleményét
- Világnézetének, értékrendjének érvényesítése munkája során - a világnézeti semlegesség követelményének betartásával
- A tanulói munka irányítása, értékelése (éremjegyek, osztályzatok)
- A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése (osztályfőnökként) – megkérve az osztályban tanító tanárok véleményét
- A megítélése szerint beteg tanuló többiekől való elkülönítése
- Az intézményi jogi normák megsértése estén a hatáskörébe tartozó eseteknél

Alanyi jogok:

- A nevelőtestület tagjaként gyakorolja a testületi jogokat, részt vesz a döntésekben
- Munkájához a szükséges ismeretekhez való hozzájutás joga
- Továbbképzésben való részvétel joga
- Személyiségi jogainak tiszteletben tartásához fűződő joga
- Tevékenységének értékeléséhez, elismeréséhez fűződő joga
- Szakmai egyesületekhez való tartozás joga
- A megfelelő munkafeltételek mellett történő munkavégzéshez való joga

Kollektív jogok:

- A nevelőtestületi jogosítványok gyakorlásához megfelelő szervezeti struktúrában és kultúrában való dolgozás joga
- Munkavállalói státuszával kapcsolatos szakszervezeti illetve közalkalmazotti tanácsi jogok

Nagy Kálmán
Székesfehérvár